

Leopold Králík

Milovníci sportu
aneb
Smrt darebáka

2021

Tuto knihu věnuji všem, kteří na vlastní kůži pocítili negativní důsledky reformy veřejné správy ve školství.

A děkuji své manželce Věře za skeptický přístup, který mi při psaní moc pomohl.

© *Leopold Králík, 2021*

Cover © *Adda Adowicz, 2021*

© *Carpe diem, 2021*

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

ISBN 978-80-7487-311-9

ISBN 978-80-7487-312-6 (pdf)

ISBN 978-80-7487-313-3 (ePub)

ISBN 978-80-7487-314-0 (mobi)

Všechny postavy v této knize jsou smyšlené a jakákoli podobnost s reálnými osobami je čistě náhodná.

1. kapitola

Byla ještě tma, když jsem se opatrně, abych nikoho nevbudil, vyplížil z dceřina bytu v Čakovících. Měl jsem sice svůj vlastní byt ve starší zástavbě, s optimistickým výhledem na Olšanské hřbitovy, ale občas, když šla dcera s manželem do divadla nebo do kina, hlídal jsem jim děti. Dělal jsem to bez remcání, ale přesto jsem byl rád, že mladší dcera bydlí s rodinou až v Olomouci.

Z Prahy jsem vyjel něco po šesté, abych se vyhnul ranní špičce. Dá se říct, že se mi to i podařilo, a za půl hodiny jsem byl na dálnici. Cílem mé cesty byly Bobrovice, menší městečko asi dvacet kilometrů od Brna. Na místním gymnáziu se stal smrtelný úraz. Žák posledního ročníku se pověsil za ruce na břevno házenkářské branky na školním hřišti, ta se převrátila a při pádu mu zlomila vaz.

Stalo se to včera odpoledne a ředitel nahlásil tuto mimořádnou událost, jak mu předpisy velí, na Českou školní inspekci. Od doby platnosti nového občanského zákoníku totiž raketově narostl počet případů, kdy rodiče žádají odškodnění za úrazy svých potomků ve škole. Školy jsou proti tomu sice povinně pojištěny, ale pojistky jsou poměrně nízké, a tak se rodiče soudně domáhají vyššího odškodnění od zodpovědných osob, většinou ředitelů nebo učitelů příslušných předmětů. I banální úrazy jako zlomeniny nohou nebo rukou se tak mohou dočkat i statisí-cových plnění.

Česká školní inspekce sice při kontrolách provádí i šetření bezpečnosti, ale jedná se pouze o preventivní záležitost, a proto zřídila zvláštní odbor, který má závažné úrazy prošetřit a pokud možno zabránit těmto

šlým plněním. Vedoucím zmíněného odboru, který kromě mě nemá jiného zaměstnance, jsem byl jmenován já. A tak když se něco závažného někde v republice na škole stane, jedu tam. Práce mám dost. Každý rok je na ministerstvo zasláno na čtyřicet tisíc vyplněných tiskopisů „Záznam o úrazu“. Drtivá většina z toho jsou ovšem běžná poranění, která, samozřejmě, nepřesetruji. Je možná zajímavé, že už více než tři roky se na žádné škole v republice nestal smrtelný úraz. A to i přesto, že každý rok zemře v České republice na následek úrazu více než tři sta dětí a mladistvých do osmnácti let. Dalo by se tedy bez nadsázky říct, že škola je pro ně to nejbezpečnější místo. A stejně do ní, parchanti, nechtějí chodit.

Na tomto případě mě, i když telefonické informace byly velmi kusé, zarazila jedna věc. Před několika lety, v době masivního budování sportovišť, zejména z prostředků EU, se čas od času úrazy způsobené házenkářskou brankou stávaly.

Vzpomínám si na jednoho tělocvikáře, který se vytahoval před děvčaty z maturitního ročníku a dělal na břevně shyby. Při seskakování si zahákl snubní prstýnek za očko k upínání sítě, a přišel tak o dva články na prsteníku. Dalo mi pěknou fušku, aby mu to pojišťovna uznala jako pracovní úraz. Když pak přišlo odškodnění za trvalé následky, jeho manželka poprvé nelitovala, že si vzala učitele.

Potom však byl ministerstvem školství zaslán na všechna školská zařízení závazný pokyn, který mimo jiné nařizoval upoutání břevna branky k pevnému ukotvení, aby nemohlo dojít k jejímu převržení.

A od té doby žádný úraz, až teď.

Další věc, která mě zarazila, se týkala samotného úrazu. Při shybech na břevně by mohlo dojít k pře-

vrácení neupoutané branky, ale potom by břevno zasáhlo krk nebo hlavu zepředu, nikoliv zezadu, jak mi to hlásili. Byl jsem skutečně zvědav, co zjistím ve škole.

Projel jsem povolenou osmdesátkou první dvě uzávěry na dálnici a blížil se ke třetí. Pokud to tak půjde dál, mohl bych být na místě před obědem.

Samotné Bobrovice, kam mám namířeno, jsou zajímavým městečkem. Dvacet kilometrů od Brna, ale patří správně pod okres Břeclav, která je čtyřicet kilometrů daleko. Leží v kopcovité krajině, ač je kolem dokola rovina. Dobré polohy využívají vinaři. Červené víno z této oblasti je vyhlášené. Ale já jsem spíš na bílé.

V Bobrovicích nikdy nebyla střední škola. Ale po revoluci se místní podnikatelé shodli, že je neúnosné, aby jejich děti jezdily až do Brna, navíc s nízkou jistotou, že se do brněnských škol vůbec dostanou, a doslova si vydupali ze země vlastní gympl. Má status městského gymnázia, což je v podstatě soukromý ústav. Na okrese Břeclav jsou taková gymnázia dvě.

Tyto informace jsem nikde nevyčetl ani nenašel na internetu. V Břeclavi jsem se narodil, mám tam rodiče i bratra, a tak se i dnes o všechno, co se týká mého rodiště a okolí, pochopitelně, zajímám. O Bobrovicích toho vím dost, protože než jsem odešel na inspekci do Prahy, učil jsem řadu let v okolních školách. A co se šustne ve školství na jedné škole, ví se za chvíli i na těch ostatních.

Asi po půldruhé hodině jízdy jsem zastavil na mostestu Kácov a ke kávě jsem si zapálil jeden black mini. Na Vysočině bylo jasno a bezvětrí. Prostě ideál, pokud člověk není v práci, ale třeba na houbách. To mě přimělo, abych se otočil směrem k blízkému

lesíku, ale nechal jsem si zajít chuť na houbaření a pokračoval dál v cestě do Bobrovic.

Zbytek cesty proběhl hladce a kolem půl desáté jsem sjížděl z dálnice za Brnem u Slavkova a čekalo mě posledních dvacet minut do cíle. Už při vjezdu do Bobrovic byla zdálky vidět na protějším kopci budova městského gymnázia, svítící jasnou okrovou barvou. A za ní pozemek venkovního hřiště.

Zastavil jsem na parkovišti u školy. Budova byla zamčená, tak jak to současné předpisy nařizují, a proto jsem zazvonil na zvonek. Po nahlášení jsem byl bzučákem vpuštěn dovnitř. Na chodbách byl klid, dorazil jsem uprostřed vyučování.

Ředitel byl sebevědomý a rázný, vzorně upravený, typický kravat'ák.

„Já jsem Daniel Švéda z České školní inspekce,“ představil jsem se a předložil mu svůj průkaz.

„Hynek Dočkal, ředitel školy,“ podal mi ruku.

„Asi víte, pane řediteli, proč jsem tady. Ten úraz musím přešetřit. Je to ostatně i ve vašem zájmu, aby nevznikly nějaké zbytečné problémy, například s rodiči a tak.“

„Ty stejně vzniknou,“ povzdechl si ředitel.

„Proč myslíte?“

„Protože ten mrtvý žák je Jan Hermann,“ odpověděl mi ředitel.

To jméno jsem slyšel už v telefonu, když mě volali do Bobrovic, ale nedal jsem si to tehdy do souvislosti. Milan Hermann je ředitel a zároveň spolumajitel největšího podniku ve městě a jednoho z největších na okrese Břeclav. Firma se jmenuje Hermaplast a vyrábí komponenty z plastů do osobních i nákladních automobilů. Protože starý Hermann, otec podnikatele, byl významný komunistický funkcionář, po sametové

revoluci využil syn jeho kontaktů v Rusku. Založil firmu na zelené louce a orientoval se na zákazníky právě z Ruska.

„Už jste s otcem mluvil?“ zeptal jsem se.

„S matkou.“

Marta Hermannová je spolumajitelkou firmy Hermaplast, a to nejen na papíře. Je velmi schopná obchodnice a je si toho vědoma. Pro firmu je nepostradatelná.

„No a?“

„Řekla, že budeme mít potíže. A myslela to vážně.“

„Pokud jste nic nezanedbali, nebude to tak hrozné,“ uklidňoval jsem ho. „A teď mi, prosím, předložte potřebnou dokumentaci.“

Aby bylo jasno, co jsem chtěl. Třídní knihu příslušné třídy, schválený rozvrh hodin, rozvrh venkovního hřiště, protokol o prohlídce BOZP, potvrzení o proškolení bezpečnosti z letošního roku podepsané příslušným vyučujícím, opis jeho diplomu z fakulty, protokol o poučení žáků podepsaný všemi žáky ze třídy, knihu úrazů, záznam o úraze a několik dalších dokumentů. Samozřejmě, tak jako ostatně téměř vždy, jsem našel spoustu nedostatků. Příslušná třída byla například v třídní knize nadepsaná římskou číslicí a ne arabsky, což při kontrolách považují pracovníci České školní inspekce za obzvláště závažný nedostatek. Římsky se totiž označuje ročník. Ještě se mi nestalo, že by měl některý ředitel všechno v pořádku. Ostatně takový člověk by mi byl krajně podezřelý. Vše jsem s ředitelem probíral a hned zapisoval do inspekčního protokolu.

„A teď bych chtěl vidět místo, kde se úraz stal. A to za přítomnosti všech svědků,“ vyzval jsem ředitele.

„Kolega Jarský teď učí, ale za deset minut je přestávka a pak má volnou hodinu.“

„Dobrá, ale chci mluvit i se žáky, kteří byli u toho.“

„Samozřejmě,“ přitakal ředitel a odešel vše zařídit. Ve vedlejší místnosti zůstala jen sekretářka, a jak jsem si stačil všimnout, nevypadala marně. Podle pohledu, který na ni ředitel upřel při odchodu, nebyly pravděpodobně vztahy mezi nimi pouze pracovní. Než jsem mohl tuto myšlenku jakkoli rozvinout, byl ředitel zpět.

Prošli jsme školní chodbou a na konci u dveří na hřiště nás čekal učitel Jarský. Typický tělocvikář, namakaný, v teplákové soupravě, něco mezi čtyřiceti a padesáti roky. Podali jsme si ruce a šli na hřiště. Když se vám stane ve škole smrtelný úraz, není to pro nikoho nic příjemného, ale tenhle chlapík se mi zdál obzvláště nervózní. Než jsme přišli k inkriminované brance, dohnali nás tři studenti z třídy postiženého.

Bylo to typické školní hřiště, jakých jsou nyní stovky. Uprostřed hřiště na házenou nebo malý fotbal s umělým trávníkem, okolo tartanový atletický ovál, v jednom rohu pískové doskočiště pro skok daleký, v protějším koulařský kruh. Celé hřiště bylo obeháno asi šest metrů vysokým drátěným plotem. Šel jsem k brance, abych si ji prohlédl. Břevno branky bylo pevně připoutáno dvěma nerezovými lanky ke sloupům držícím síť za brankou. Spojky u lanek byly odřené, bylo vidět, že s nimi někdo nedávno manipuloval.

„Tak a teď mi řekněte podrobně, jak se to stalo,“ vyzval jsem učitele.

„No,“ začal nesměle, „když jsme přišli i se žáky včera na hřiště, chystal jsem u opačné branky míče. Najednou jsem za sebou uslyšel výkřik, a když jsem se obrátil, ležel na druhé straně na zemi Honza, myslím Hermann, a na něm ležela branka. Že, kluci?“ obrátil se na studenty, kteří mlčky přikývli.

„Co bylo potom?“

„Odsunuli jsme branku a já jsem se ho pokoušel probrat. Ale on vůbec nedýchal. Tak jsem tady Jirku poslal pro pana ředitele a Matěj zavolal záchranku.“

„Vy jste viděli, jak se to stalo?“ zeptal jsem se kluků. Zase mlčky přikývli.

Ukázal jsem na jednoho: „Ukaž mi, jak se to stalo.“

Student se postavil zády do branky a chystal se vyskočit na břevno, aby se zhoupł, jako včera jeho nešťastný spolužák.

„Ne, ne. To stačí!“ zastavil jsem ho.

„Jak na něm ta branka ležela?“ obrátil jsem se znovu na tělocvikáře.

„No, on ležel na zemi na břichu a břevno branky měl nahoře na zátylku.“ Spolužáci opět přikývli.

Teď jsem se obrátil k řediteli: „Jak se ta branka mohla převrátit?“

„Ty svorky, co ji drží, byly asi uvolněné, protože lanka z nich byla vyvlečená.“

„Ale teď drží dobře.“

„Protože jsem poručil školníkovi, aby to opravil. Aby se někomu zase něco nestalo,“ dodal už zcela zbytečně.

„Proč jste nezavolali policii?“

„Zavolali,“ ohradil se ředitel, „přijeli sem z místního okrsku, a když jsme jim vše ukázali, řekli, že to je nehoda, že to není pro ně.“

„Dobrá, to stačí. Kluci, můžete se vrátit do třídy a vy dva pojedte se mnou do ředitelny,“ ukončil jsem rekonstrukci. Na zpáteční cestě jsem si všiml za plotem u odpadkových kontejnerů nějakého člověka, patrně bezdomovce, jak nás upřeně pozoruje.

„Tak pánové,“ začal jsem, když jsme se vrátili do ředitelny. „Několik věcí mi tu nesedí. Celý úraz se ne-

mohl stát tak, jak jste mi tu předvedli. Pokud by se celá událost odehrála tak, jak říkáte, upadl by student Hermann na záda a branka by na něj spadla tak, že by ho zasáhla do krku zepředu. Podle záznamu o úraze má ale poranění na temeni hlavy. Svorky na upevnění branky byly povoleny klíčem až po úraze a znova utaženy. Nevěřím tomu, že to proběhlo tak, jak mi tu říkáte. Vyšetřuji podobné věci už řadu let a vím, o čem mluvím. Nechcete mi říct pravdu?“

„Vše se stalo tak, jak jsme vám řekli,“ trval na svém ředitel. Učitel jenom mlčky přitakal.

„Dobře, protokol z kontroly zatím neuzavřu. Obrátím se na policii. Počítejte s tím, že se ještě uvidíme,“ rozloučil jsem se s nimi a vypadl ze školy.

Kousek od školy jsem v místním konzumu koupil dvě láhve levného červeného vína, z auta jsem si vzal plastový kelímek a zašel ke kontejnerům za školu. Bezdomovec seděl na bobku a něco pokuřoval. Zarostlý, v potrhaném oblečení, špinavý. Prostě klasika.

„Zdravím. Mám tady nějaké víno. Nedáte si?“

Odšrouboval jsem z jedné láhve uzávěr a nalil do kelímku. Podal jsem jej bezdomovci, který obsah hlavě vypil.

„Co chcete?“ zeptal se mě.

„Byl jste tady i včera odpoledne?“ Muž přikývl.

Dolil jsem mu a pokračoval: „To jste určitě viděl, co se dělo na hřišti.“

„Možná.“ Bylo na něm vidět, že informace neprodá jen tak lacino.

„Dobrá. Mám tady ještě jednu láhev.“ Vytáhl jsem i druhou láhev a ukázal ji bezdomovci.

„Nesli ho,“ řekl tajemně, když uviděl plnou láhev. Znovu jsem mu dolil.

„Kdo koho?“ zeptal jsem se, ale stejně už jsem tušil.
„Toho kluka. Přinesli ho na hřiště, položili do branky a branku převrátili na něho.“

„Kdo?“

„Ten učitel a tři nějáci kluci.“

„A potom?“

Bezdomovec se odmlčel. Opět jsem mu dolil do kelímku a plnou láhev postavil před něj. Hned se mu vrátila paměť.

„Potom jeden kluk odběhl a vrátil se s ředitelem a pak přijela záchranka a policajti.“

„Říkal jste to, co jste viděl, někomu jinému než mně?“

„Nikdo se mě na nic neptal.“

„Tak to zatím ani nikomu jinému neříkejte.“ Nechal jsem mu tam zbytek vína a šel k autu.

Bezdomovec mi potvrdil podezření, které jsem měl vlastně už od začátku. Smrt Honzy Hermanna pravděpodobně nebyla nešťastná náhoda a hoch zcela jistě nezemřel na školním hřišti po pádu házenkářské branky. Z auta jsem zavolał na krajské ředitelství Policie České republiky kvůli podání oznámení o podezření ze spáchání trestného činu s tím, že podrobnosti osobně vysvětlím zhruba za hodinu. Pak jsem se rozjel do Brna.

Kde je budova krajského ředitelství policie, jsem zhruba věděl, protože jsem v Brně studoval a také jsem se jednou, ještě za totality, přimotal k nějaké studentské akci, po které nás předvedli na krajskou správu SNB. Zachovali se ke mně tenkrát velice solidně. Dostal jsem sice pár přes hubu, ale na školu nenahlásil nic. Současné policejní ředitelství sídlí ve stejné budově. Zaparkoval jsem hned před hlavním vchodem na jediném volném parkovacím místě a doufal, že mi auto nikdo neodtáhne, když na něm mám logo ČŠI.

Nahlásil jsem se u vrátného, který tam seděl stoprocentně už od doby, kdy jsem tam dostal přes držku. Někam zavolal a potom mi ukázal cestu do příslušné kanceláře.

V kanceláři mě přivítal čistokrevný, asi stokilový Rom.

„Vy jste kdo?“ zeptal se mě zhurta.

„Já jsem Daniel Švéda z České školní inspekce. Mám na starosti kontrolu bezpečnosti žáků a zaměstnanců škol.“ Podal jsem mu služební průkaz.

„Tak to si ze mě kolegové zase udělali prdel. Řekli mi, abych si dal bacha, že za mnou jde někdo z generální inspekce. Já jsem kapitán Roman Polák,“ představil se a podal mi ruku. „A nečumte na mě tak. Znáte to z těch amerických kriminálek, že vyšetřovací týmy musí být rasově vyvážené. Česká policie to zavádí taky. A protože je akutní nedostatek vhodných černochoů a Mexikánců, jsou jim dobří i cikáni. Tak co vlastně chcete?“

Řekl jsem mu v kostce vše, co jsem o případu věděl, i to, co jsem si myslel. Pozorně mě vyslechl, a když jsem skončil, řekl rázně: „Podívám se na to.“

Podával mi ruku, jako že se se mnou loučí.

„Já bych se na to rád podíval s vámi.“

Ruku zase stáhl: „To jako proč?“

„Ze zákona.“

„Z jakého zákona?“

„Ze školského,“ kecal jsem. Nic takového samozřejmě ve školském zákoně není. Abych svá slova podpořil, podal jsem mu jeden důležitý papír.

„Co to je?“

„To je osvědčení pro mě jako pro soudního znalce v oboru bezpečnosti práce. Opravňuje mě to ke vstupu do všech prostor v gesci MŠMT a přístupu ke všem materiálům týkajícím se bezpečnosti na školských zařízeních.“ A to byla pravda. Jak jsem před několika

lety toto osvědčení získal, nechtějte vědět. Bylo vidět, že váhá. Prohlížel si osvědčení ze všech stran a pak řekl: „To musí rozhodnout náčelník. Počkejte tady.“ A vyběhl z kanceláře. Bylo mi jasné, jak to dopadne, a proto jsem byl naprosto klidný. Se soudy si nechce nikdo zahrávat. A já se přece nemohu vrátit do Prahy, aniž bych zjistil, co se vlastně stalo.

Za pár minut se kapitán vrátil zpět do kanceláře. „Náčelník souhlasí,“ řekl neutrálně, ale evidentně z toho radost neměl. „Takže budete takový můj Castle na zabítí. Rozjedeme vyšetřování a já vám dám zítra ráno vědět.“

Podal mi ruku a dál se se mnou nemínil bavit. Na parkovišti před budovou jsem absolvoval několik telefonátů. Do Prahy, že zatím zůstávám v Brně, na krajskou inspekci domluvit schůzku na zítra a na ubytování. To jsem si domluvil v Domě Bedřicha Václavka. Bylo to zařízení školských odborů.

Historická čtyřpatrová budova, nově zrekonstruovaná. V přízemí obchody a restaurace, v horních patrech kanceláře a nahoře v podkroví pět malometrážních bytů. Jeden z nich poskytuje v případě potřeby školským pracovníkům ke krátkodobým pronájmům. Podařilo se mi zaparkovat nedaleko a po ubytování jsem sjel dolů do restaurace a konečně se za celý den poprvé pořádně najedl. Vedle v obchodě jsem koupil láhev sedleckého sylvánu a vyjel nahoru. Na pokoji jsem dal víno do ledničky a s kávou si sedl k notebooku. Našel jsem si školní vzdělávací program Městského gymnázia Bobrovice, výroční zprávu školy a poslední zápis ze školní inspekce. Nebylo v nich nic, co by stálo za řeč. Pak jsem si otevřel vychlazenou sedmičku a udělal si pěkný klidný večer. Nemohl jsem vědět, že na dlouho poslední.

2. kapitola

Druhý den ráno mi volal kapitán Polák, že v deset hodin jedeme do Bobrovic. Tím pádem jsem měl dost času, a tak jsem vyrazil na krajský inspektorát České školní inspekce. Jel jsem městskou dopravou a oživil si tak trochu roky strávené na své alma mater, protože inspektorát sídlí už roky na Křížové, a to je od pedagogické fakulty kousek. Na vrátnici mi ukázali cestu do kanceláře ředitelky inspektorátu, což bylo nutné, neboť jinak bych se v bludišti chodeb ztratil.

Paní ředitelka byla energická dáma něco přes čtyřicet. V krátkém kostýmku vypadala opravdu dobře.

„Já jsem Jana Horká,“ představila se a podala mi ruku, „co pro vás, pane kolego, mohu udělat?“

„Navštívil jsem včera gymnázium v Bobrovicích a potřeboval bych od vás o této škole nějaké informace.“

„A na co to potřebujete?“

„Na škole došlo k podezřelému úmrtí. Vyšetřuje to i policie. Potřebuji vaši pomoc.“

Zatvářila se nechápavě: „Veškeré informace, které vám mohu poskytnout, jsou volně dostupné na našich webových stránkách.“

„Ty jsem si samozřejmě prošel. Ale já bych potřeboval informace, které na netu nejsou. O řediteli, o kantorech, o vztazích mezi školou a zřizovatelem atd.“

„Takové informace my ale neposkytujeme,“ zatvářila se omluvně.

Nemohu říct, že by mě její chování překvapilo. Neznám zbytečnější orgán, než je nezávislá Česká školní inspekce. Po sametové revoluci bylo české školství nuceno čelit řadě změn. Mohu zde odpovědně prohlásit, že prakticky všechny vedly ke zhoršení stavu a snížení